

Likabehandlingsplan

- plan för arbetet mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Stjärnans förskola

Giltighetstid: 2021-11-29 – 2022-11-29

Ansvarig rektor: Lena Brännholm

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn/elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att barn ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Citat från LPFÖ 18, Skolverket.

2. Vision och arbetssätt

Vår vision är att alla som kommer till och vistas på Stjärnans förskola ska känna trygghet, glädje och delaktighet. Tillsammans skapar vi en miljö präglad av omsorg och engagemang för varandra, vuxna och barn. Förskolan ska vara en lustfylld plats där barnen ska känna trygghet och mod till att våga vara den hen är.

Pedagogerna har en viktig roll att vara goda förebilder. Samt ha en god dialog mellan varandra. Vi på Stjärnans förskola ser alla barns olika förmågor som en tillgång samt ta till vara på dem.

I vårt arbetssätt vill vi skapa en god atmosfär samt undervisande lärmiljö.

Involvera vårdnadshavarna i verksamheten för att uppnå en god relation mellan förskola och hemmet.

Vårt arbetssätt ska präglas av en grund bestående av LPFÖ 18, aktuell och relevant litteratur, som t.ex. *Tydliggörande pedagogik i förskolan*,

AKK- stödtecken som förstärker det verbala språket.

3. Kartläggning av riskområden

Vi har under läsåret genomfört observationer av barnens aktiviteter. Både ute som inne på avdelningarna. Vi har kartlagt i vilka situationer under dagen som barnen känner glädje och i vilka de upplever ilska, ledsen eller till och med rädsla.

Även om dessa situationer händer en enstaka gång ser vi pedagoger på dem med ett stort allvar.

Det tydliggörs i observationerna att de flesta av barnen anser att vistelsen på förskolan är en lustfylld tid.

4. Mål för arbetet

- Målet är att inga barn eller vuxna ska utsättas för någon form av kränkning.
- Målet är att förskolan ska motverka traditionella könsroller samt könsmönster.
- Målet är att alla ska känna sig sedd och lyssnad till när man vistas på förskolan.
- Målet är att förskolan skall främja barns olikheter till att våga vara den du är.
- Målet för förskolan är att alla ska trivas och känna en lustfylld tid när de vistas på förskolan.

5. Handlingsplan

De aktiva åtgärder som har vidtagits är att vi utformat ett förväntansdokument. Detta dokument är ett systematiskt arbete som vi pedagoger tillsammans skapat. Dokumentet revideras eller diskuteras varje utvecklingsdag.

För att motverka traditionella könsroller/könsmönster pratar vi kontinuerligt med barnen om människans lika värde. Vi använder oss av olika Polyglutt filmer för att göra budskapen tydligare för barn med annat modersmål. Samt för de yngsta barn som inte har utvecklat sin förståelse ännu.

För att vi pedagoger skall kunna uppfylla att alla barn ska känna sig sedd och lyssnad till, arbetar vi i mindre grupper så att barnen vågar och vill tala i grupp.

Vi pedagoger är medveten om var i utemiljön som barnen drar sig undan. Vi har därför tänkt på hur vi är placerad på gården så vi pedagoger kan upptäcka när dessa situationer uppstår, för att snabbt kunna agera.

6. Utvärdering av genomförda insatser

Vi har planerat in tid på utvecklingsdagar, Apt samt annan planeringstid till att lyfta värdegrundsfrågor. Vi har även suttit i arbetslag och i tvärgrupper för att diskutera olika situationer som kan uppstå. För att lyfta för varandra vad vi anser är en kränkning samt hur vi kan förebygga dem.

Lösa konflikter genom lågaffektivt bemötande. Pedagogerna fokuserar på de barn som har blivit utsatta och inte på de barn som utsätter, samt försöker lösa problemen som uppstår så fort som möjligt och inte vänta. Jobba dagligen med att stärka barnens förmåga att samverka med andra barn och vuxna.

7. Barns/elevs delaktighet i arbetet

Vi alla tre avdelningar arbetar i projekt som är pågående hela läsåret. När vi arbetar med barngrupperna i projektet planerar vi noga utifrån barnens kompetenser. Det gör vi för att vi ska kunna genomföra undervisningen på barnens nivå. vi använder oss av kompisaktiviteter, det kan vara målningar på samma papper eller dela på färg. Detta för att barnen ska bli medveten om turtagning samt att dela med sig.

Vid samlingssituationen har barnen stort inflytande i vilket material som vi ska använda.

Vid barns reflektioner använder vi bildskärmar som arbetsmaterial för att locka barnen till samtal. Det har visat ett gott resultat. Barnen älskar att se sig själv samt kompisarna på skärmen. Då kan vi pedagoger leda diskussionen till vilka som leker samt vilka som inte gör det. Bilderna kan fånga barnen ansiktsuttryck, ledsen, glad osv. vi kan då fråga barnen, Varför är det barnet ledsen eller glad tror ni?

De äldsta barnen använder sig av kompisböckerna.

8. Rutiner för akuta situationer

Alla anställda inom Sundsvalls kommun är medveten om att det är nolltolerans gäller när det kommer till kränkningar, diskriminering och trakasserier. Detta relaterar till att alla anställda inom barn- och utbildningsförvaltningen har handlingsplikt och skyldighet att agera.

Rutiner när barn kränker barn

- Pedagog som ser den kränkande behandlingen agerar snabbt och bryter situationen.
- Pedagogerna pratar med de inblandade barnen om värdegrundsfrågor utifrån likabehandlingsplanen.
- Pedagog som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar rektorn.
- Rektor kontaktar omgående utsedd kontaktperson(er) med fördjupad kunskap om kränkning, trakasserier och diskriminering.
- Vårdnadshavare kontaktas och vid behov bestäms möte.
- Skyndsamt anmälan till STELLA-systemet. Utöver anmälningskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärds skyldighet.
- En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och skolans kultur ingår i kartläggningen.
- I vissa situationer kan BUP eller skeppet behöva kopplas in.
- Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.
- Pedagogerna främjar arbetet genom att i bland annat i samlings situationer reflekterar med barnen om händelsen.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar barn

Diskriminerings- och skollagen innehåller ett absolut förbud för anställda att utsätta ett barn för någon form av trakasserier eller kränkande behandling.

- Pedagogen som upptäcker situationen agerar och bryter händelsen omedelbart.
- Arbetslaget diskuterar tillsammans situationen som uppstod.
- Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets vårdnadshavare.
- Rektor planerar in ett möte med den vuxne.
- Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

9. Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

• Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

• Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

• Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

• Religion eller annan trosuppfattning

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt

påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

- **Funktionsnedsättning (i diskrimineringslagen funktionshinder)**

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

- **Sexuell läggning**

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om

- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäligen tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

• Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

• Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- **Främlingsfientlighet**

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- **Homofobi**

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.